

Õiguskantsler

Hr Andres Ergma
juhatuse esimees
Eesti Pensionäride Ühenduste Liit
pension@hot.ee

Teie 19.02.2014 nr

Meie 17.03.2014 nr 16-4/140352/1401190

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus
laulupidu@laulupidu.ee

Vastus märgukirjale

Austatud hr Ergma

Tänan Teid 19.02.2014 saabunud pöördumise eest, milles tõite esile küsimuse tantsupeole pääsemiseks kehtestatud vanusepiirangute kooskõlast põhiseadusega. Oma pöördumises osutasite põhiseadusest tulenevale eneseteostusvabadusele ja võrdse kohtlemise põhimõttele. Leidsite, et tantsupeole pääsemiseks vanusepiirangute kehtestamise puhul on tegemist diskrimineerimise ning ebaõiglase piiranguga eakamate inimeste kui kultuuripärandi kandjate suhtes. Lisasite, et alati on olnud tantsupeol eelproovid, et selgitada välja, kes peole pääsevad.

Olen tutvunud Teie pöördumise ja Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse selgitustega ning annan kõnealuse küsimuse suhtes järgmised selgitused.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 lõike 1 järgi on kõik seaduse ees võrdsed. Kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu. Vastavalt põhiseaduse § 19 lõikele 1 on igal inimesel õigus vabale eneseteostusele. Seega on põhiseaduse kohaselt keelatud inimeste erinev kohtlemine oluliste isikutunnuste (s.h vanuse) tõttu.¹

Kõnealusel juhul on tõusetunud kahtlus võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest seoses sellega, et osade tantsupeo rühmaliikide kohta on esitatud soovituslikud vanusevahemikud. Vanusevahemike määramise põhjuseid on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse esindajad ja kultuuriminister² avalikkusele juba selgitanud. Samuti on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus edastanud Teile kõnealuse küsimuse osas oma vastuse.³ Lisaks edastas Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus mulle omapoolsed selgitused ning minu nõunik kohtus Teie pöördumises esile toodud asjaolude täpsustamiseks tantsupeo korraldajatega.

¹ Vt nt Riigikohtu üldkogu 07.06.2011 otsus asjas nr 3-4-1-12-10, p 32-33.

² Vt kultuuriminister Urve Tiiduse vastus arupärimisele tantsupeolistele seatud vanusepiirangute kohta (nr 382), 10.03.2014, www.riigikogu.ee.

³ Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse kiri nr 40/27.02.2014.

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse esindajad kinnitasid sarnaselt kultuuriministrile, et tantsupeole pääsejad valitakse välja eelproovide käigus tantsuoskusest lähtuvalt ning tantsupeole pääsemiseks ei ole vanusepiiranguid – peole pääsemise kriteeriumiks on korrektselt omandatud ja heal tasemel ettetantsitud repertuaar.

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse esindajad selgitasid, et laulu- ja tantsupeo elektroonilises registris oli tantsurühma juhendajate jaoks abimaterjal tantsupeole registreerimisel (Abiks 2014. aasta tantsupeole registreerimisel, avaldatud 26.09.2012). Selles oli kirjeldatud peo kontseptsiooni ning muuhulgas nimetatud tantsupeol osalevad rühmaliigid.⁴

Täiskasvanute rühmade osas on esitatud järgmised määratlused:

- 1) noorte segarühmad – 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1994-1998;
- 2) B1 segarühmad – tantsukogemusega täiskasvanute segarühm, soovitavalt 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1969-1993;
- 3) B2 segarühmad – vähese tantsukogemusega, algajate täiskasvanute segarühm (rahvatantsuvaldkonda sisenejad), soovitavalt 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1969-1993 (B1 ja B2 erinevus seisneb repertuaari raskusastmes);
- 4) D segarühmad – soovitavalt 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1949-1974;
- 5) naisrühmad – soovitavalt 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1954-1990;
- 6) A segarühmad – parima tantsutehnilise taseme ja väljendusoskusega rühmad, A-rühmade alla ei kuulu üksnes ansamblite rühmad ja ka ansamblite rühmad ei pea kuuluma A-rühmadesse; soovitavalt 75% rühma tantsijatest on sündinud aastatel 1979-1995;
- 7) liikumisrühmad – a) neidude liikumisrühmad – soovitavalt 75% neidudest on sündinud aastatel 1988-2001; b) naiste liikumisrühmad – soovitavalt 75% naistest on sündinud aastatel 1954-1988.⁵

Eeltoodust nähtub, et teatud rühmaliikide puhul on toodud esile, et soovitavalt moodustaksid 75% rühmast teatud vanusevahemikku kuuluvad tantsijad. Tantsupeo korraldajad selgitasid, et vanusevahemikud olid abiks juhendajatele, et valida oma rühmale sobivat liiki tantsupeol. Nimelt jäi 2009. aasta tantsupeo kokkuvõtetes juhendajate tagasisidena kõlama, et rühmade liigitus vajab korrastamist, milleks oleksid juhendajale oma kollektiivi liigi valikul abiks selgelt sõnastatud kriteeriumid, sest just juhendaja otsustab, millises liigis ta tahab oma rühmaga tantsupeole minna. Igal liigil on peol oma repertuaar. Seetõttu on liikide valimine alati seotud tantsupeoga, mitte tavapärase tantsueluga.

Korraldajad selgitasid, et rühmade liigitamine tantsupeo protsessis on keerukas teema, sest täiskasvanute rühmas võivad tantsida väga erinevas vanuses inimesed. Seetõttu tekibki tantsupeo kavandamisel küsimus, kuidas valida repertuaari, kui rühmaliikide siseselt on tantsijate kogemused, oskused ja vanused väga erinevad. Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi mentornõukoda (suurte kogemustega tantsupedagoogide ja tantsupeo üld- ja liigijuhtide kogu) otsustas 2011. aasta novembris rühmade liigitust korrastada ja sellega ühtlustada konkurentsi

⁴ Antud määratlused on välja toodud ka laulu- ja tantsupeo kodulehel: <http://2014.laulupidu.ee/tantsupeol/tantsupeo-tegijad/>.

⁵ Tantsupeo korraldajad selgitasid, et senine rahvatantsurühmade liigitus on kujunenud tantsupidude traditsiooni ja kogemuse põhjal, kus kõige rohkem osalejaid on alati olnud segarühmades. Liigitus jagab tantsijaid vanuse ning kogemuste järgi ning otsustamine, millises liigis tantsupeol tantsida, oli tihti tunnetuslik. Rahvatantsuga tegelevad koolinoored on jagatud kuude gruppi (1. klassi, 2.-3. klassi 3.-4. klassi, 5.-6. klassi, 7.-8. klassi segarühmad ning gümnaasiumiealised ehk C-rühmad).

Täiskasvanute seas on neli gruppi segarühmi (A, B, D, E) ning naisrühmad. Täiskasvanute segarühmad on tantsupeol enamasti B-rühmad, vanemad täiskasvanud - D-rühmad, ning kõige eakamate tantsijatega on E-rühmad (memme-taadi rühmad). A-rühmad on nooremad segarühmad, säravamad ja kõige kõrgema tasemega, enamasti tudengitest tantsijatega rahvatantsuansamblid.

liikide vahel. Ühise arutelu tulemusel jõuti selleni, et kõige arusaadavam kriteerium liigi valikul on vanus. Tõdeti, et vanus on ka kõige delikaatsem kriteerium, mistõttu jõuti orienteeruvate vanusevahemikeni.

Seejärel arutati vanuselised orientiirid läbi tantsupeo kunstilise toimkonnaga. Leiti, et need haakusid väga kenasti tantsupeo kunstiliste taotlustega, sest 2014. aasta tantsupeol on igale rühmaliigile antud oma roll perekonnas.

Tantsupeo korraldajad selgitasid lisaks, et kõnealuste otsuste tegemine on olnud laiapõhjaline ning vanusevahemike tähendust on rühmajuhtidele selgitatud. 2012. aasta aprillis toimus mentornõukoja eestvedamisel ning koostöös tantsupeo kunstilise toimkonnaga ümarlaud tantsupeo ja tantsupeol osalevate rühmaliikide arengu teemadel, kuhu kutsuti tantsujuhte kõikidest maakondadest. Kokku tuli ligi 100-inimeseline suurte kogemuste ja pikaajalise tantsustaažiga juhtide kogu. Ümarlaud andis kinnitust, et rühmaliikide soovituslike vanusevahemike sisseseadmine on põhjendatud ja kõigile arusaadav ning rühmajuhile abiks ja orientiiriks esmasel registreerimisel laulu- ja tantsupeole 2012. aasta sügisel, kui peo repertuaar oli alles kujunemas. 2013. aasta kevadel ja sügisel, kui toimusid repertuaari seminarid juhendajatele, jagasid liigijuhid veel kord selgitusi. 2013. aasta sügisel said kollektiivid võimaluse vaadata üle oma esialgsed tantsupeole registreerimise andmed ning vajadusel vahetada liiki, sest siis oli paigas ka repertuaar, täpsustada osalejate arvud ning nimekirjad. Tantsupeo korraldajad kinnitasid, et kõik kollektiivide juhid, kes on küsinud liikide määratlemise ning tantsijate vanuse kohta, on saanud liigijuhtide ja korraldajate poolt selgitusi, et tegemist ei ole piirangute, vaid soovitustega, ning lõppkokkuvõttes on peole pääsemise kriteeriumiks tantsuoskus ning omandatud repertuaar.

Seega nähtub eeltoodust, et tantsupeole pääsemine otsustatakse lähtuvalt tantsupeo repertuaari omandamisest ja selle heast esitusest ülevaatul. Antud asjaolu on kinnitanud Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus ka Teile antud vastuses. Kuigi tantsupeo täiskasvanute rühmaliikide puhul on toodud protsentuaalselt esile soovituslikud vanusevahemikud, on nende eesmärgiks olnud aidata juhendajaid rühma liigi määratlemisel tantsupeole registreerumisel. See seondub tantsupeo kontseptsiooni ning kunstiliste taotlustega, sest iga rühmaliik väljendab 2014. aasta tantsupeol teatud rolli perekonnas. Samuti seondub see tantsude keerukusastmega. Tantsupeo korraldajad on kinnitanud, et vanusevahemike määratlemise eesmärk oli rühma juhendajate abistamine rühmaliigi valikul tantsupeole registreerimisel, kuid sellest lähtuvalt ei jäeta kedagi tantsupeolt kõrvale. Nagu eelpool nimetatud, lähtutakse tantsupeole pääsejate valikul tantsupeo repertuaari omandamisest ja esitamisest ülevaatusel. Samuti on tantsupeo korraldajad kinnitanud, et antud vanusevahemike tähendust on korduvalt rühmajuhtidele laiemalt selgitatud. Samuti on rühmajuhtidele, kes on nende poole tantsijate vanuse osas eraldi pöördunud, antud juba eelpool toodud selgitused.

Kokkuvõtteks sedastan, et tantsupeo korraldajad on kinnitanud, et tantsupeolt ei jäeta kedagi kõrvale tema vanuse tõttu, vaid otsustavaks on tantsupeo repertuaari omandamine ja esitamine. Seetõttu ei ole mul alust pidada tantsupeole pääsemise korda diskrimineerivaks. Kahjuks ei saa tõesti välistada seda, et tantsupeo rühmaliikide soovituslikke vanusevahemikke võib olla valesti mõistetud, nii et rühma sees tantsijate valikul võib olla esinenud vanuselist erinevat kohtlemist pelgalt isiku sünniaastast lähtuvalt. Selliste juhtumite kohta ei ole mul siiski teavet, kuid leian, et sellel põhjusel mõne tantsija väljaarvamine rühmast oleks kindlasti kahetsusväärne. Tantsupeo korraldajad märkisid, et pärast tantsupidu analüüsitakse peo korraldust tervikuna ning ilmselt hinnatakse ühe küsimusena ka rühmade vanusevahemike määratlemise põhjendatust kirjeldatud viisil.

Loodan, et eeltoodud selgitused on Teile abiks kujunenud olukorra mõistmisel. Tänan Teid veelkord õiguskantsleri poole pöördumise eest ning loodan, et ka eakamad tantsijad tunnevad siirast rõõmu tantsupeost ja selle sõnumist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel